

BYGGVÄSTEN

Tidning till medlemmar i Byggnads Väst. Årgång 6 nr 1. Mars 2015

Lång kamp för rätt till ERSÄTTNING

SIDORNA 6-7

Svårt få tjejerna att stanna i branschen

SIDORNA 8-9

MB-GRUPPEN SOM HAR INFLYTANDE SIDAN 10

Fem nya
medlems-
kretsar

SIDAN 5

Betalar
du rätt
avgift?

SIDAN 13

Njut av en
havsnära
stugsommar

SIDORNA 14-15

Väst

BYGGNADS

Attitydändring krävs för att behålla tjejerna

”Minst fem procent av Byggnads medlemmar är kvinnor 2022”. Så står det i Byggnads Mål och vision som antogs av kongressen juni 2014. I teorin borde det målet gå att uppnå – runt 9 procent av eleverna som börjar byggprogrammet är tjejer (inräknat målarna). Men avhoppet börjar redan i gymnasiet och sedan fortsätter trenden genom hela arbetslivet.

Tre år efter examen har en betydande andel kvinnor lämnat branschen och endast 1 procent av Byggnads medlemmarna är i dagsläget kvinnor.

På sidorna 8–9 försöker vi reda ut

varför så många kvinnor lämnar byggbranschen och vad som görs för att försöka behålla dem.

En viktig faktor är attityden, kvinnorna som intervjuas i artikeln vittnar om att hela tiden ha ögonen på sig och känna att de måste bevisa att de platsar på en byggarbetsplats. Något som killarna slipper.

Så det är hög tid för oss alla att ta av sig de granskande glasögonen och sluta göra skillnad på hur vi bemöter tjejer och killar i branschen.

Johanna Lundström
Redaktör Byggvästen

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Utgivning: Fyra nummer per år
Adress: Byggvästen, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson

Redaktör: Johanna Lundström
(text & foto om ej annat anges)
010-601 14 39,
johanna.lundstrom@byggnads.se

Redaktionskommitté: Linnéa Ellström, Tomas Emanuelsson, Charlotte Bejmyr, Henrik Fager, Rickard Kronlid, Michael Nyrén, Peter Hellberg, Jörgen Frödelius
Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

Byggnads Väst

KONTAKT

Alla kontor: 010-601 10 09
Medlemsservice: 010-601 14 14
vast@byggnads.se
byggnads.se/vast

KONTOR

Göteborg (regionkontor)
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
Fax: 031-774 33 77

Borås

Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS
Fax: 031-774 33 77

Halmstad

Andersbergströmen 104
302 55 HALMSTAD
Fax: 010-601 13 98

Skövde

Box 417 (Besök: Torggatan 18, vån 3)
541 28 Skövde
Fax: 0500-44 75 09

Trollhättan

Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd–torsd 8–12, 13–16, fred 8–12
(8–12 även dag före ”röd dag”/afton)
Obs! Skövde Må–to 9–12, 13–15,
fred 9–12

Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd–torsd: 8–12, 13–16
Fred: 8–12, 13–15
(Medlemsservice 9–12)

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00
E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider

Ersättning, medlemskap och avgifter
Månd–fred: 9–11

Utlandsarbete

Månd, onsd och fred: 9–11

Omprövning eller överklagan

Månd–fred: 9–11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog
Kassakort skickas till:
Byggnads a-kassa,
FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

På omslaget syns Carina Johansson som är snickare på Ringhals. Hon är också aktiv i Näta och suppleant i regionstyrelsen.
Läs mer på sidorna 9–10.

Ett telefonnummer för fackliga frågor

010-601 10 00

Nu gör vi en kraftsamling

ar och nya skrivningar i löneparagraferna utan till största delen genom att sätta käppar i hjulen ute på enskilda företag och arbetsplatser.

Dessa försök har synts över hela landet. Vi i Väst har i skrivande stund drabbats av NCC:s attacker på sina egna anställda och deras fackliga företrädare. Dessa försök att sätta en ny ordning har lett till konflikter och många upprörda känslor. Det enda Byggnads vill är att vi gemensamt, arbetsgivare och arbetstagare, följer våra avtal och har löneformer som är mätbara utifrån prestation. Som att vi skapar förutsättningarna utifrån de skilda arbetsplatserna. För det är det som gjort oss till det löneledande förbundet inom LO.

” Det är på gränsen till skandal. Vakna arbetsgivare. Det är 2015 inte 1915!

Arbetsmiljön är ytterligare en fråga som vi kommer få arbeta hårt med för att se resultat. Tyvärr är det så att vi för tillfället tvingas lägga mycket kraft på formalia kring hur arbetsmiljöarbetet ska bedrivas när vi och arbetsgivarna skulle behöva lägga mer tid på att förebygga olyckor.

Det är på gränsen till skandal när vi

tvingas till förhandlingar med företag som är med i BI för att det saknas omklädningsmöjligheter och rastutrymmen. Vakna arbetsgivare. Det är 2015 inte 1915! Här hoppas jag på en snabb utveckling tillsammans med arbetsgivarnas företrädare.

För visst måste det vara lite skämmigt att 2015 behöva lägga tid på sådana frågor istället för att minska olyckorna och arbeta mot en nollvision inom branschen?

Vill avsluta med att nämna några ord om arbetet med att bygga upp en ny fungerande demokratisk organisation i Byggnads Väst där alla medlemmar har inflytande.

I Göteborgskretsen genomfördes det första möte på kontoret i Göteborg. Vi var många som var med och påbörjade denna väg mot ökad demokrati. Ett par steg mot en bättre form och mer fungerande demokrati kunde vi se som var på plats. Känns spännande och uppiggande.

Jag hoppas det är varmare och mer vårlikt när ni läser detta! Ha nu en underbar vår så samlar vi oss för att stärka våra löneformer och öka säkerheten tillsammans. För att klara det behöver vi vara många. Är dina arbetskamrater medlemmar? Fråga!

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads Väst

Sitter och tittar ut över ett snötäckt Ytterby och funderar över vad den kommande avtalsrörelsen innebär och om arbetsgivarnas attacker på våra lönesystem kommer lyckas.

Ja, i skrivande stund är det drygt ett år kvar till våra avtal ska vara klara. Det är arbetsgivarna som startat hårt genom att försöka pressa våra medlemmar att gå med på löneuppgörelser som bygger på ett godtycke.

Vi i Byggnads har under lång tid hävdad att lönesystem skall vara mätbara utifrån prestation och att vi ska ha inflytande på dess uppbyggnad. Under många år har detta fungerat utmärkt och gjort att vi byggnadsarbetare är involverade både i produktionen och planeringen av byggnationen.

För ett antal år sedan inledde arbetsgivarna en kampanj där de hävdade att de anställdas och fackets inflytande över lönerna är för stort och det uppstod strider på vissa företag och arbetsplatser.

Sedan dess har de stora företagen inom BI arbetat för att förändra våra löneformer. Inte via avtalsförhandling-

Hänt i Byggnads Väst

16 januari. Arbetsplatsbesök i Hjuvik hos företaget Byggpressarna som nyligen tecknat kollektivavtal.

14 november. Ronny, golvläggare på Sandå-golv håller ackordsutbildning för andra golvläggare.

23 januari. Elever på Bräcke-gymnasiet i Göteborg deltar i uttagningen till Plåt-SM.

12 december. VVS-företaget Imtech i Lidköping får försäkringsinformation av Byggnads Väst.

21 november. Fackligt förtroendevalda på de största byggföretagen i regionen diskuterar hur det fackliga arbetet kan stärkas på arbetsplatserna.

6 december. Årets sista regionfullmäktigemöte hålls i Göteborg.

28 november. Byggnads Västs medlem Mattias Lyderbäck blir utsedd till årets skyddsombud av LO-distriktet Västsverige.

Vi vill ha din bild!

Har du fotograferat någon facklig aktivitet? Skicka in en bild till johanna.lundstrom@byggnads.se så kanske den kommer in i Byggvästen. Tänk på att bilderna ska hålla bra kvalitet och vara högupplösta (ca 1 mb). När du skickar din bild till Byggvästen ger du samtidigt ditt tillstånd till publiceringar i Byggnads olika medier.

Krets Göteborgs första möte. Medlemmar från Göteborgs verksamhetsområde samlades på Byggnads Väst kontor den 4 februari för ett första möte i den nya kretsen.

Premiär för nya kretsarna

Antalet aktiva medlemskretsar har stadigt gått ner de senaste åren och det är svårt att få ihop ledamöter till regionfullmäktige.

Därför har Byggnads Väst i stället skapat fem stora kretsar som utgår från verksamhetsområdena.

Vår region består av 55 kommuner, men antalet aktiva medlemskretsar har bara varit runt 15 stycken senaste året. Det är bakgrunden till beslutet att i stället införa fem stora kretsar, som utgår från regionens fem verksamhetsområden. Kretsarna blir Fyrbodalen, Skaraborg, Göteborg, Borås och Halland och de hade i början av februari sina första möten.

I samband med sammanslagningen krymps regionfullmäktige från dagens 258 ledamöter till 125 stycken från och

med nästa möte den 28 mars.

De fem nya kretsarna har i uppgift att nominera ledamöter till regionfullmäktige och styrelsen samt lägga fram motioner.

De kommunkretsar som vill fortsätta vara aktiva kan ha sina möten precis som vanligt och behåller både sitt verksamhetsbidrag och sina arvoden. De kan också fortsätta jobba demokratiskt, med skillnaden att motioner som tas fram i en kommunkrets även måste antas i den stora medlemskretsen innan de går vidare till regionfullmäktige.

Under januari och februari har de gamla kommunkretsarna haft årsmöte, där några valde att lägga ner verksamheten medan andra kommer fortsätta träffas som vanligt.

Så blir nya kretsarna

Antalet fullmäktigeledamöter per krets baseras på medlemsantalet. De fem nya kretsarna ska ha en ordförande och en sekreterare och ha möte minst två gånger om året. För mötestider 2015 och mer info se byggnads.se/vast.

Nya kretsarna och mandatfördelning

Fyrbodalen 24 (12*)
Skaraborg: 23 (12*)
Göteborg: 36 (18*)
Borås: 20 (10*)
Halland: 22 (11*)
Totalt: 125 (63*)

*Suppleanter

KRÖNIKA

Anders Karlsson
Regionalt skyddsombud

Glöm inte faran med byggdamm

Att våra arbetsplatser i allmänhet är dammiga är inget nytt. Inte heller dessa eviga påpekanden om att skapa rutiner för att minimera dammspridning.

Men detta problem kräver ständig påminnelse för det sker i allmänhet ingen förbättring.

När man som skyddsombud påpekar dessa brister för ansvariga möts man ofta av inställningen att om man skall hålla på så där går det ju inte att bygga och renovera.

En fruktad yrkessjukdom är på väg tillbaka

Dessa människor och deras inställning är en av anledningarna till att en fruktad yrkessjukdom är på väg tillbaka. Silikos, stendammslunga, har under många år bedömts att inte förekomma i Sverige, men senaste årens arbetsskadestatistik visar tyvärr något annat.

Vi måste hjälpas åt med att minimera dammspridningen, kräva dammfällor, andra arbetsmetoder, rutiner för städning med mera. Ta till vara goda exempel som Vallda Riv & Håltagnings badrumsrivning i Guldheden där rivningsmassorna sugts ut och Svea håltagnings arbetsmetod på Annedalsskolan, där man använder ett undertryck för att kontrollera dammet. Båda dessa metoder uppmärksammades i Byggvästen under 2014.

Den senare arbetsmetoden kommer med tydlighet krävas i den nya kvartsföreskriften som snart borde börja gälla. Remisstiden för denna gick ut 19 december 2014.

Stöd vid sjukdom. Försäkringsverksamheten på Byggnads Väst stöttar medlemmar som blivit sjuka eller drabbats av en olycka. En som fått hjälp är snickaren Christer som efter en lång kamp fick rätt till invaliditesersättning för sin arbetsskada.

Christer fick rätt efter 20 års kamp

Snickaren Christer föll ner från ett tak och skadade flera diskar i nacken. Men trots kronisk smärta fick han kämpa drygt 20 år för att få ersättning för sin arbetsskada.

– Jag har aldrig gett upp för jag vet att jag har rätt, säger han.

Vi träffas i Christers lilla hus ute på den västgötska landsbygden. Det enda synliga tecknet på hans skada en stor svullnad på höger skulderblad.

Men på insidan märks det betydligt mer, Christer lever med kronisk värk som strålar från nacken, ner över högra axeln och sedan hela vägen ut i fingrarna.

En värk som till slut gjorde det omöjligt att fortsätta jobba och numera är han sjukpensionär.

I över 20 fick Christer kämpa för att invaliditetsersättning från AFA Försäkring. Han fick avslag efter avslag, med hänvisning att det inte går att säkerställa att besvären orsakades av olyckan. Trots flera läkarutlåtanden om att det finns ett samband.

– Jag vet inte hur många gånger jag har skickat in papperna, säger Christer och suckar.

Den ödesdigra olyckan inträffade 1990. Christer voltade ner längs ett tak, drog med sig tegelpannor som sargade kroppen, och sedan landande han på en byggställning nedanför. Först förstod inte han hur illa det hade gått. Men efter 2–3 månader blev han svajig i benen och sedan började axeln värka något så fruktansvärt.

– Men jag satte det inte i samband med olyckan först.

Anledningen till att symptomen dröjde några månader beror på att Christer råkat ut för en slags whiplashskada, där nacken skadas men symptomen kommer först efter tag.

Christer fortsatte jobba trots smärtan, men 1993 tog det tvärstopp och han blev sjukskriven. Det visade sig att tre diskar i nacken var trasiga, en operation följde och han blev bättre.

Men med åren har smärtan gradvis blivit värre igen. I köksfönstret ligger en hög med tabletkartor och dosetter. Christer sträcker ut sin hand och tar ett par tabletter och sväljer dem.

– De senaste 3–4 åren har jag fått äta smärtstillande tabletter varje dag.

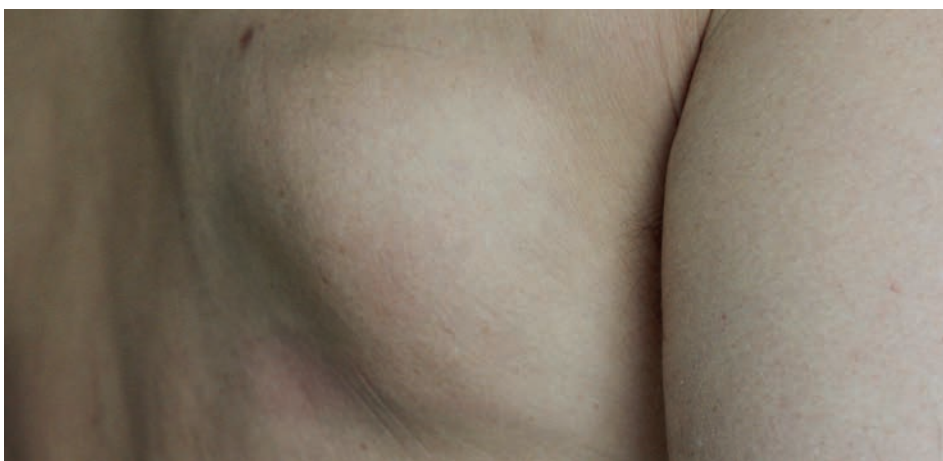
Han står i kö för en ny operation och läkarna är optimistiska om att det ska lindra värken.

Sommaren 2014 fick Christer hjälp av Byggnads Västs försäkringsansvariga Morgan Karlsson att göra ett nytt försök. Den här gången till AFA:s omprövningsavdelning, som gjorde en annan bedömning än AFA:s handläggare. Christer fick rätt till sin invaliditetserättning.

Därmed är den långa kampen över. Christer säger att det viktigaste ändå inte är pengarna, utan att få upprättelse. Det är dessutom inte första gången han fått kämpa – det tog honom tio år att få sin skada klassad som arbets-skada.

– Det är det värsta, att inte bli trodd. Och en blir ju förbannad att det ska ta så lång tid, säger han.

Christer har fått mycket stöd av facket. För det gäller att göra på rätt sätt när man driver en försäkringsprocess.

Axelskadan. Trots att det gått över 20 år så är Christers högra axel fortfarande svullen.

– Hade jag inte fått hjälp av Byggnads hade jag kört det i botten för länge sen, säger Christer och konstaterar att det dessutom krävs ett starkt psyke för att orka driva kampen så länge som han har gjort.

– Jag har aldrig gett upp för jag vet att jag har rätt. Och det lönade sig att stå på sig.

AFA

Har din arbetsgivare kollektivavtal är du försäkrad via AFA Försäkringar. Försäkringen gäller vid arbets-skada, sjukdom, arbetslöshet, dödsfall och pension. AFA ägs av LO, Svenskt näringsliv och PTK.

Vi tycker till

Vilken är din värsta arbetsskada?

Erik

Erik Martinsson, Snickare, Husbyggen Väster

– Jag skar upp armen med en cirkelsåg. Det var en fredag och jag hade väl lite bråttom att bli klar. Helt plötsligt hoppade klingan upp och tog tag i jackärmen. Först blev jag arg för att jackan gått sönder. Det var sen när det kom blod som jag fattade vad som hade hänt.

Johnny

Johnny Engvall Snickare, Husbyggen Väster

– Det var när jag halkade på en isfläck och bröt upp en gammal skada i höger knä. Jag fick åka direkt till sjukhuset och blev sjukskriven. Har bara 90 procents rörlighet och knäet blir stelare på vintern.

Magnus

Magnus Linnér Murare/plattsättare, Husbyggen Väster

– Min värsta skada var när jag fastnade med långfingret i en cementblandare. Jag skulle göra rent och hade inte stängt av blandaren. Det var ren klumpighet. Jag har ett ärr, annars är enda bestående menet att jag fryser lättare på det fingret.

Mattias

Mattias Englund Snickare, Husbyggen Väster

– Jag skar upp höger lillfinger på en stålbalk. Jag tog lite silvertejp och fortsatte jobba resten av dagen, fast det blödde igenom tejp. På sjukhuset fick jag skäll för att jag väntat så länge och de blev tvungna att tejpa såret med strips i stället för att sy ihop det.

Från barnskötare till snickare. Det var en husrenovering som väckte Carinas intresse för yrket. För drygt tio år sedan omskolade hon sig från barnskötare till snickare och jobbar numera på Ringhals kärnkraftverk utanför Varberg.

Tufft för tjejerna i branschen

Att få fler tjejer att välja byggprogrammet är svårt. Men en lika stor utmaning är att behålla kvinnorna som faktiskt jobbar i branschen.

– För det är tufft att vara kvar, säger rörläggaren Rebecca Heintz som är engagerad i Näta – nätverket för byggtjejer.

– De första åren som kvinna i byggbranschen känns allt jätteroligt och man tänker ”jag har inga problem med att vara tjej”. Men sen, när det gått kanske fem–sex år då kommer ett behov, som man först inte riktigt vet vad det är.

Så beskriver snickaren Carina Johansson hur medvetandet om könsroller och behovet av att träffa andra kvinnor i branschen ofta växer fram successivt.

För det är ensamt att vara tjej. Kvinnor utgör bara en procent av Byggnads medlemmar och ofta är man den enda tjejen på arbetsplatsen. Då blir det ännu viktigare att få träffa andra i samma sits, för att kunna utbyta arbetslivserfarenheter och diskutera hur man ska göra i olika situationer.

Därför finns Näta – nätverket för

kvinnor i byggbranschen där Carina Johansson och Rebecca Heintz sitter med i ledningsgruppen. Näta vänder sig till alla kvinnor som är medlemmar i Byggnads.

I årskurs ett på byggprogrammen är nio procent av eleverna tjejer, men redan innan studenten har var femte tjej hoppat av. Och de tjejer som tar sin examen kommer få det betydligt tuffare på arbetsmarknaden än sina manliga klasskamrater, av de tjejer som gick ut byggprogrammet 2007 hade 52 procent fått jobb i branschen tre år efter studenten. Jämfört med 69 procent av killarna.

Rebecca Heintz är rörläggare, men jobbar numera på en VVS-butik. Hon tror att en viktig orsak till avhoppet är hur tjejer bemöts.

– Det finns mycket fördomar fortfarande och som kvinna har man alltid ögonen på sig. Så fort jag gjorde nåt fel så kände jag mig utpekad eftersom jag är kvinna. Det är som att de hela tiden tittar på en med förstoringsglas. Vilket är helt absurt egentligen.

Det är inte bara så att kvinnor hela tiden måste visa att de duger, berättar Rebecca Heintz. Om det visar sig att en kvinna inte är lämpad för jobbet, ja då tas det ofta som bevis för att tjejer generellt inte klarar av yrket.

Att ha sådana prestationskrav på sig hela tiden är utmattande och Rebecca tror det krävs en rejäl attitydförändring och då framförallt hos arbetsgivarna.

– De värsta fördomarna som jag har mött är faktiskt från cheferna och det är där attitydförändringen måste börja.

Rörläggaren som blev butiksförsäljare. En ryggskada har gjort att Rebecca inte längre kan jobba som rörläggare, i stället arbetar hon i en VVS-butik. Men det är också inställningen till tjejer som fått henne att byta jobb. "Det är lätt att känna sig värdelös som kvinna. Vi måste hela tiden överbevisa att vi duger".

SOM KVINNA HAR MAN ALLTID ÖGONEN PÅ SIG

Prisad. Snickaren Emmelie Renlund från Umeå är aktiv i Näta och blev förra årets Isabellestipendiat. Här syns hon tillsammans med prisets instiftare Isabelle McAllister. Emmelie är första kvinnan i Byggnads styrelse och blev nyligen utsedd till "framtidens nionde mäktigaste person" av TCO.

För arbetsgivarens inställning påverkar ju attityden på hela arbetsplatsen.

Carina Johansson håller med om att chefens inställning påverkar hela arbetslaget.

- Det har jättebetydelse vilka arbetsgivare du har, säger hon.

Därför räcker det inte med att facket jobbar med frågorna menar Näta. Även arbetsgivarparten Sveriges byggindustrier måste vara med på tåget.

- Det här är en av våra prioriterade frågor. Mycket av medlemsföretagens eventuella tillkortakommanden beror på värderingar och attityder och de jobbar vi med att ändra på, säger Andreas Breidinger, regionchef på BI Väst.

BI har därför anställt en person som jobbar med mångfald inom byggsektorn och satsningar görs både gentemot skolan och mot företagen

Rebecca Heintz och Carina Johansson vill att Näta ska bli ett stöd för alla kvinnor som är medlemmar i Byggnads.

- Drömmen vore att få igång en 2-3 ambassadörer i varje region som kan stötta tjejerna, säger Carina Johansson.

Nätverket Näta

Nätverket Nätas syfte är att stötta, stärka och behålla kvinnorna i byggbranschen. Verksamheten består bland annat av nätverksträffar, utbildning och opinionsbildning. Den 11-13 maj anordnas en nätverksträff på Rönneberga utanför Stockholm dit alla kvinnliga medlemmar är välkomna. Mer info om Näta och kontaktpersoner i Väst-sverige finns på byggnads.se/vast under **Medlem**.

Bra inflytande. Hans-Eric Lerbäck, Marcus Johansson och Magnus Karlsson i MB-gruppen MTA Bygg och Anläggning i Halmstad tycker att det får bra gehör hos arbetsgivaren.

MB-GRUPPEN

MB är förkortning för medbestämmande och MB-gruppen är Byggnads lokala fackliga organisation som finns ute på arbetsplatserna. MB-gruppen ska bland annat:

- ▶ Bevaka medlemmarnas intressen gentemot arbetsgivaren
- ▶ Verka för gott kamratskap
- ▶ Verka för en god arbetsmiljö
- ▶ Bedriva informations- och utbildningsverksamhet
- ▶ Vid UVA-möten rapportera från regionfullmäktige och ta upp andra angelägna frågor

MB-grupp gör skillnad

Att ha en aktiv MB-grupp på arbetsplatsen kan göra skillnad.

På MTA Bygg i Halmstad har MB-ledamöterna fått stort inflytande på verksamheten och hjälper medlemmarna att få gehör för sin frågor.

Det går bra för MTA Bygg och Anläggning. Företaget startade 2010, har redan nästan 140 anställda och orderboken för 2015 är i princip fulltecknad. Nästan lika länge, sedan 2011, har MB-gruppen funnits på företaget.

Att ha kommit igång så tidigt är en förklaring till varför arbetet fungerar så bra menar Hans-Eric Lerbäck, Marcus Johansson och Magnus Karlsson som är ledamöter i MB-gruppen.

– **Vi har** känt oss delaktiga redan från början, säger Hans-Eric Lerbäck och berättar att de bland annat sitter med i en samverkansgrupp där de får tycka till om företagets verksamhet. En viktig roll för MB-gruppen är att vara länken mellan arbetstagarna och arbetsgivaren och just den personliga kontakten är viktig har de konstaterat.

– Det är där vi är som vi får in mest synpunkter och frågeställningar, säger Hans-Eric Lerbäck.

– Ja det är få som hör av sig via mejl eller telefon, även när vi kommer med uppmaningar, konstaterar Magnus Karlsson.

När det gäller synpunkter från arbetskamrater så gör de ett urval. Är det ett enskilt klagomål som inte berör fler än den som kommer med synpunkten så kan det ibland vara bättre att den anställde tar upp det direkt med arbetsgivaren menar de.

– Men är det ett flertal som kommer med samma synpunkt så måste man ta upp det, säger Hans-Eric.

Samtidigt betonar de att det inte finns någon fast regel, ett enskilt ärende kan också vara angeläget att ta upp. Det beror helt på omständigheterna.

En viktig roll för MB-gruppen är att vara länken mellan de anställda och arbetsgivaren.

Vi träffas i en bod på ett bygge nära centralstationen i Halmstad. Men det är inte mycket som påminner om en traditionell byggbyssta. Matrummet ser mer ut som en konferenslokal, det är rym-

ligt, fräscht och välutrustat. De har till och med diskmaskin i sina byssjor, ett av flera önskemål som samverkansgruppen fått igenom. MB-ledamöterna tycker överlag att arbetsgivaren är väldigt lyhörd för förslag och därför blir det sällan några konflikter.

– Det märks hur bra vi har det när vi träffar andra MB-grupper. En del kan knappt prata med sina arbetsgivare och det blir alltid tjafs. Men här kan vi bara lyfta luren, säger Marcus Johansson.

Just nu är MB-gruppen involverad i företagets nyetablering i Varberg. Här gäller det att se till så att jobben går till de MTA-anställda som bor närmast, för att undvika att personal tvingas långpendla. De är också delaktiga i mer lättsamma saker, som att planera den stundande personalresan.

Att vara länken mellan arbetsgivaren och jobbarkompisarna kan vara en balansgång. Ingen vill bli anklagad för att gå arbetsgivarens ärenden – det är viktigt att personalen känner sig trygga i att MB-gruppen finns till för dem.

– Men det känns inte som att det finns några sådana motsättningar här, säger Hans-Eric Lerbäck.

Köpt lycka har ett högt pris

Hets hets hets! Så mycket som du behöver införskaffa. Måste bara se till att företaget gillar dig så att du har en säker inkomst. Så du får du låna pengar, och spendera pengar du inte har. Stort hus, fin bil, häftiga prylar. Månadsbalansen ser ut att hålla. Just nu i alla fall.

Vardagssysslorna utöver jobbet tar nästan all fritid. Att träffa vänner, att hinna detta. Stress stress stress.

Rykten om sämre tider. Kan du tänka dig ett jobb längre bort? När oron tar över, när stressen inte går att hantera. Varför går allt emot dig? När du är som tröttast är chefen som jävligast. När orken sinar och den sociala kompetensen ebbar ut, retas arbetskamraterna.

” Allt som skulle bli lycka, kväver dig

När tiden inte räcker till för alla planer för vad som ska göras hemma. Då blir din partner förtvivlad på att du

aldrig är hemma, aldrig bryr dig om familjen. Men allt som du tänker på är hur det ska funka, pusslet skall läggas, bitarna ska passa.

I all hets och stress vänder sig alla emot dig, alla som du känner att du ger mer tid än du orkar. Chefen, familjen, vännerna, tiden, huset, bilen, prylarna.

Allt som skulle bli lycka, kväver dig, allt som skulle bli så bra, allt som skulle ge livet det där lilla extra. Att företaget inte behöver dina tjänster längre, för du är svår att samarbeta med. För dina arbetskamrater tycker tydligen att du är kort i humöret och sänker stämningen på jobbet.

Att familjen klagar på att du aldrig syns till och när du väl är hemma vill du ha all förståelse och få vila. Huset som inte är färdigt hänger över dig, chefens krav ökar, tacksamheten finns inte.

Rädslan för att den supermänniska du trodde du var, i stället visar sig vara en helt vanlig människa. Chippar efter andan, måste bara hålla dig över ytan.

Pang! Röntan gick upp. Företaget drar ned på personal. Väntas tider. Rädslans tider. Tydligen ligger du på gränsen i turordningen. A-kassan är hälften av din nuvarande inkomst.

Två och en halv månad, sen är det personlig konkurs. Du gör vad som helst, vilka företag behöver anställa. Inga! Du sägs upp. Ingen förstår dig.

Varför uttrycker alla att du svikit dem? Varför släpper det inte, du har ju svettats och kört på 110 procent.

Det snurrar, du faller ihop, du är 37 år gammal.

Jack Rolka
Ombudsman

Gå en kurs i vår

Ta chansen att lära dig mer om facket, dina rättigheter och hur samhället fungerar. Vårt studieprogram är fullmatat med intressant kurser. Du hittar alla kurser på byggna.se/vast där du också kan göra intresseanmälan till utbildningarna direkt på webben.

Jesper Carlsson
Avtalsansvarig

Håll koll på VVS-ackordet

I Teknikinstallationsavtalet VVS och kyla finns det reglerat i paragraf 6 hur det går till vid avstämning av ett ackord. Där framgår det med tydlighet att arbetsgivaren ska skicka in resultatet av slutavstämningen av ackordet till Byggnadsregion.

Denna reglering i avtalet skrevs in i avtalsrörelsen 2013. Det året och nästkommande år 2014, skulle ses som en startsträcka, och en möjlighet för företagen att införa dessa nya rutiner med att skicka in avstämningarna till Byggnads.

Nu har det gått snart två år sedan denna förändring infördes, men det kan inte ses några resultat av denna förändring i form av ökad ackordsvolym i vår statistik.

Min uppmaning är att de som jobbar på ackord inom VVS-avtalet påminner sina arbetsgivare och denna avtalsförändring. Vi är alla betjänade av att vi får en relevant bild av ackordsvolymer, eftersom det ligger till grund när vi diskuterar våra tidlistor såsom Normtid-VVS.

Arbetslösheten i januari

Under oktober månad var 2 776 arbetslösa och i program i byggbranschen i Västra Götalands län. Varav 886 stycken var lärlingar (574 av dessa var under 25 år).

I Hallands län var 507 arbetslösa och i program, varav 176 stycken är lärlingar. 122 av lärlingarna är under 25 år.

Vad medlemmarna tjänar

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim eller mer. Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på Byggnads hemsida, **byggnads.se**. Frågor om statistik och prestationslön kontakta **Conny Johansson, 010-601 14 13**.

Prestationslönestatistik TBMA* 1 nov 2014 – 31 jan 2015

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	Göteborgs Fasadputs	Kyrkbyn 2212 Göteborg	3 011	264,59	Ackord
2	Tommy Byggare	Hagens 2 LSS, Herrljunga	1 234	235,00	Ackord
3	Tommy Byggare	Kv Mejeriet 7 Alingsås	1 287	232,84	Ackord
4	Göteborgs Fasadputs	Karl-Johansgatan 105 etapp 3 Göteborg	847	232,64	Ackord
5	Asplunds Bygg i Falköping	Rånna Egendom Skövde	1 700	231,47	Ackord
6	Peab Sverige	Spånvägen/Timmervägen Skövde	1 728	230,63	Ackord
7	GH Olofsson Bygg & Entrepr	Vindspelet	2 934	229,62	Ackord
8	Stenmarks Bygg	Takjobb Målaregatan Järpås	1 527	228,73	Ackord
9	Novab	Humstorp 14-115 Moholm	885	228,58	Ackord
10	Majvik Bygg	Hönekulla höjd hus 3-5	4 779	223,46	Ackord
11	GH Olofsson Bygg & Entrepr	Våglängdsgatan badrum	2 018	221,88	Ackord
12	Konceptbyggen i Väst	JM Åkanten Göteborg	4 079	219,61	Ackord
13	Veidekke Entreprenad	Brf Klätterträdet Göteborg	1 145	219,53	Ackord
14	Veidekke Entreprenad	Brf Klätterträdet Göteborg	1 342	219,15	Ackord
15	Bygg Dialog AB	Centralskolan Grästorp	1 645	217,88	Ackord

* TBMA=Trä Betong Mur Anlägg

Prestationslönestatistik övriga 1 nov 2014 – 31 jan 2015

	Företag	Objekt,ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
VVS	NS Norisol Sverige	Gallerian Strömstad	1 232	254,65	Ackord
VVS	Kungälv's Rörläggeri	LK-Pex 813064	3 576	230,12	Ackord
VVS	Bravida Sverige AB	Lyngåkra	357	206,77	Ackord
Golv	Skandinavisk Parkett Service	Peab Torslanda	8	362,28	Ackord
Golv	Sandå Sverige	Nyedahl v1449/HM	8	342,69	Ackord
Golv	Skandinavisk Parkett Service	Veidekke Hildedal	4	341,72	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 4	15	309,42	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 2	3	232,34	Ackord
Glas	Kortedala Glasmästeri	Div 9	13	191,64	Ackord
Platt	Elit-Keramik i Alingsås	Börjessons Bil Alingsås	279	403,93	Ackord
Platt	Elit-Keramik i Alingsås	Börjessons Bil Alingsås	305	357,95	Ackord
Platt	Elit-Keramik i Alingsås	Börjessons Bil Alingsås	530	225,42	Ackord

Betalar du rätt avgift?

Den 1 januari ändrades avgiftsklasserna på Byggnads medlemsavgift. Om du ligger i fel avgiftsklass hör av dig till Medlemservice, 010-601 14 14 eller medlemsservice.vast@byggnads.se.

Om du får ändrad inkomst, blir arbetslös eller långtidssjukskriven eller börjar jobba igen kontaktar du också medlemservice. Även om du får tillfälligt förändrad inkomst så kontakta medlemservice för en eventuell avgiftssänkning.

Din medlemsavgift är beroende av vart i landet du är medlem.

Avgifts-klass	Inkomst kr/tim	Löneintervall (kr/mån)	Medlems-avgift	A-kassa	Totalt
1	184	32 000 –	524	130	654
2	139–183	24 200–31 999	470	130	600
3	126–138	22 000–24 199	431	130	561
4	114–125	19 800–21 999	394	130	524
5	101–113	17 600–19 799	356	130	486
6	95–100	16 500–17 599	235	130	365
7	51–94	8 900 –16 499	235	130	365
8	0–50	0–8 899	49	130	179
9		Avgiftsbefriade (gymnasieelever)			

Galaxen ger byggare en andra chans

Är du byggare och har någon slags funktionsnedsättning som påverkar dina möjligheter att jobba?

Då finns Galaxen Bygg som ordnar arbetsförlagd rehabilitering genom anpassat arbete för personer med bakgrund från byggsektorn. Målet för verksamheten är att arbetstagaren ska kunna återvända till ordinarie arbete utan lönestöd.

Galaxen Bygg ägs gemensamt av flera arbetsgivareparter.

Anställningen är en rehabiliteringsanställning där arbetsgivaren får ett

lönebidrag som beslutas av arbetsförmedlingen och betalas ut via Galaxen Bygg. Lönebidraget ska kompensera den nedsatta arbetsförmågan.

Rehabiliteringsanställning med

stöd varar i genomsnitt 2,5 år.

Vill du veta mer kontakta Byggnads Väst: Hans-Erik Lidén, 010-601 14 24, Tomas Lundin, 010- 601 14 27 eller Morgan Karlsson, 010-601 14 20.

Byggbranschens rehabiliteringsmodell

Grafik: Galaxenbygg.se

Välkommen Kenneth... ...och Mona går i pension

Administratören Mona Malm i Trollhättan går i pension efter 40 år på Byggnads. Från början jobbade hon med mätning och granskning, sedan blev det bokföring och de senaste åren har hon jobbat med administration, bland annat på lärlingsidan.

I Göteborg har det också skett en förändring. Vår ombudsman Conny J Johansson har blivit kommunpolitiker på heltid och han ersätts av Kenneth Kampewall. Ken-

neth var tidigare snickare på NCC och har en lång facklig meritlista, han har varit både FFM, lagbas och skyddsombud och hade en även 12-veckorstjänst på Byggnads Väst förra året. Kenneth jobbar med löner, vilket är något han stormtrivs med.

– Det är jättekul, jag har alltid gillat grejen med löner och ackord. Jag känner verkligen att jag hamnat på rätt plats.

Njut av en havsnära **STUGSOMMAR**

Ansökan om att hyra stuga perioden 7 juni–16 augusti

Sista ansökningsdag den 31 mars 2015

Jag är medlem i Byggnads Väst och vill hyra en av Byggnads Västs hus på

Gullholmsbaden Tanumstrand

En vecka under högsäsong vecka 24 – vecka 33 (7 juni – 16 augusti 2015)

Alternativ 1   Alternativ 2   Alternativ 3

Vecka.....   Vecka .....   Vecka.....

Intresserad av återbudsvecka Nej Ja Om ja, ange vilka veckor .....

Namn.....

Person- eller medlemsnummer.....

Adress.....

Postadress.....Telefon.....

Sänd talongen i frankerat kuvert till:

Byggnads Väst, att: Karin Byström, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG

Om utlottningen: Utlottningen sker i början av april. Inbetalningskort och information skickas till de som fått stugveckor. Alla som sökt får svar på hur det gått i utlottningen.

Du kan
även göra din
ansökan direkt på
byggnads.se/vast

Gullholmen

PRISER 2015

Högsäsong (7/6-16/8): 4 500 kr/v (enbart utlotning)
Mellansäsong (3/5-7/6 och 16/8-27/9): 2 900 kr/v
Lågsäsong (1/1-3/5 och 27/9-31/12): 1 650 kr/v
Helger (fre-sön, endast lågsäsong): 1 000 kr
Dygn (endast lågsäsong) 500 kr

4 sängar+bäddsoffa | 40 kvm stor stuga
 | Två balkonger | Pittoresk skärgårdsmiljö
 | Nära till bad | Restauranger och matbutik på ön

Tanum

PRISER 2015

Högsäsong (7/6-16/8): 5 500 kr/v (enbart utlotning)
Mellansäsong (3/5-7/6 och 16/8-27/9): 3 650 kr/v
Lågsäsong (1/1-3/5 och 27/9-31/12): 2 150 kr/v
Helger (fre-sön, endast lågsäsong): 1 200 kr
Dygn (endast lågsäsong) 600 kr

8 sängar | 65 kvm stor stuga | Nära till bad
 | Stor fritidsanläggning med badbassäng, minigolf, havsfiske, vindsurfing | Båt och kanot uthyres

Du kan även fylla i din ansökan om utlotning direkt på vår hemsida byggnads.se/vast där det också finns mer information om stugorna. Vid frågor kontakta Karin Byström, 010-601 14 40, karin.bystrom@byggnads.se.

Välkommen på medlemsmöte

Varje medlem tillhör en medlemskrets och bostadsorten avgör vilket möte som är ditt. Vid årsskiftet skapades fem nya stora medlemskretsar; Skaraborg, Halland, Göteborg, Fyrbodol och Borås (läs mer på sidan 5). Vissa av de gamla kommunkretsarna har kvar sin verksamhet. Mer info finns på bygg.nads.se/vast.

Alingsås

16 april. Kl 17:30
Kaffe och varmkorv från 17:00
ABF, S Strömg 15, Alingsås

Bengtfors/Ed

23 april. Kl 16:30
Restaurang Tjuren, Ed

Hylte

18 mars. Kl 18:30
Simhallen Hyltebruk

Lidköping

12 mars. Kl 18:30
Läktarsalen Lidköpings Folkets hus
8 maj. 18:00
Restaurang Galejan
Avtalsekreterare Torbjörn Hagelin är gäst. Mötet öppet för alla medlemmar i krets Skaraborg.
Anmäl till 0703-96 73 18 eller anders.fransson@bygg.nads.se

Stenungsund

20 april. Kl 17:30. Fika från 16:30
Stenungsunds kommunhus.

Trollhättan

16 april. Kl 18:00
Byggnads kontor, Swedenborg

Uddevalla

23 maj. Kl 10:00
Familjedag med ädelfiske och korvgrillning. Start på Herrestadsfjället (Metsjön) Uddevalla.
Anmäl till 010-601 14 01 eller lena.braberg@bygg.nads.se
Öppet för alla medlemmar i krets Fyrbodol.

Vara

23 mars. Kl 18:00
Rosa huset, Vara

Vårgårda-Herrljunga

21 maj. Kl 18:00
Lerduveskjutning i Ölanda

Östra Skaraborg

Möte inplanerat under perioden april-juni. Tid och plats meddelas senare, se bygg.nads.se/vast.

Nya medlemskretsarna

I februari hade de fem nya kretsarna sina årsmöten. Nästa ordinarie möte blir till hösten. Däremot anordnas några kretsgemensamma träffar under våren.

Skarborg

8 maj. 18:00.
Avtalsekreterare Torbjörn Hagelin är gäst. Se Lidköping ovan för mer info.

Fyrbodol

23 maj. Kl 10:00
Familjedag med ädelfiske och korvgrillning. Se Uddevalla för mer info.

Så blir du medlem i facket

Inträdesansökan

Enklast är att fylla i dina uppgifter på hemsidan bygg.nads.se. Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

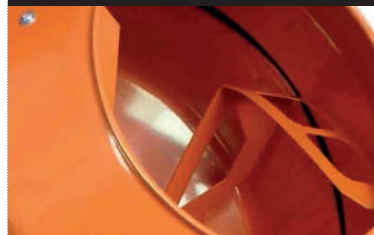
Medlemsavgiften

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Ange din inkomst på bygg.nads.se. Logga in på medlemssidorerna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du också de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp: **010-601 14 14**.

Autogiro

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Bildgåtan

Vad föreställer bilden? Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först ur mejl/brevhögen.

Svara senast 5 april 2015 till johanna.lundstrom@bygg.nads.se eller till postadress i Göteborg, se sid 2. Uppge namn, adress och person- eller medlemsnummer. Rätt svar förra numret var plåtbockningsmaskin. Vinnare blev Leif Eliasson.